

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

De Fideicommissis, Primogenitvris, Et Majoratibvs

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. C. Bononien, bonorum de Ubaldinis. De reciproca inter filios & descendentes ordinata, quando censeatur linearis, & de linea ad lineam, vel potiùs discretiva in qualibet linea, & inter ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74060)

lificata seu conditionalis suffragatur, atque hic est casus in allegata *Bonon. de Rubens*, ubi de licentia Papa alienandi quadam bona fideicommissaria, sub ea forma, seu conditione, quod pretium unico contextu deponeretur penes eandem sacram exinde non amovendum nisi ad effectum illud implicandi in narratam utilem emptionem aliorum stabulium, quæ forma neglecta fuit; Aut si vestimentum inunctum est per viam modi, & à parte postea, quia nempe detur facultas alienandi inuncto onere hæredi gravato investiendi pretium, & tunc quia testator seu concedens dicitur sequi fidem alienantis, emptor non tenetur esse sollicitus, unde in hac materia quæstio videtur hodie potius facti & applicationis quam juris esse, in videndo scilicet, quando dicamur esse in una vel altera parte distinctionis, præsertim ubi testator tribuat facultatem alienandi ad effectum investiendi, ut frequentius contingit, unde incertum est, an per viam conditionis vel modi disposuerit; In dubio autem regula assistit emptori, ut non teneatur ex deductis in his terminis per *Merlin. d. decis. 459*.

Præterea huiusmodi difficultatem intrare observabam, quando ageretur de alienatione rei conservabilis à jure prohibita, ita ut emptor soli hominis licentiæ innitatur, quia si eam pro fundamento intentionis deducit qualificatam, dubitari potest, an teneatur illam recipere cum sua qualitate, Ac etiam quia sciens emere rem de jure alienari prohibitam, investigare tenetur de suis cautelis; Id autem in proposita facti specie non cadebat, dum conclusa etiam facultate hominis, aderat facultas legis ratione subjectæ materiæ, & ex bonorum ac personarum qualitate ut supra, stante præsertim bona fide in emptore fideicommissi ignaro; Atque ex hoc ultimo fundamento, facilius autem ex duobus primis detractionum ex incompetentiæ actionis, non discussio altero resultante à puncto reciproca cadentis nec nè inter inæqualiter institutos prodiit sententia absolutoria, justitia fundamentum pro meo iudicio habens, & quantum hucusque observantia ostendit actor acquievit.

BONONIEN. BONORUM DE VBALDINIS

PRO

STEPHANO COMINO

CVM

NICOLAIO UBALDINO.

Casus decisus per Rotam pro Vbalдино.

De reciproca inter filios & descendentes ordinata, quando censetur linearis, & de linea ad lineam, vel potius discretiva in qualibet linea, & inter singularum linearum descen-

descentes inter se tantum; Et de alienatione bonorum fideicommissi ex causa dotium, sive potius raris descendentes à Bonononopitali, sive ex alia simili causa.

S V M M A R I V M.

- 1 **F**acti series.
- 2 Regula stat pro exclusione reciproca linearum.
- 3 Reciproca expressa intelligitur discretiva in qualibet linea, ubi plures sunt confusæ. *Summ. 1.*
- 4 Ad reciprocam necessaria non sunt præcisæ conditiones, sed sufficiunt conjecturæ, illa implentibus, & num. 7.
- 5 Pro dotibus, & pro alimentis vel liberis alienatione descendentes alienari possunt bona fideicommissi, & num. 11.
- 6 Declaratur, & num. 11.
- 7 De reciproca lineari ex coniectura.
- 8 Examinantur coniecturæ.
- 9 In coniectura alibus certum iudicium dari non potest.
- 10 Examinatur decisio 1023. Seraphini, & de claritates, an agant de reciproca lineari.
- 11 De conclusione posita num. 5.

D I S C. C.

Nicolaus Ubaldinus senior in testamento suo de anno 1556. hæredem instituit Annibalem ejusque filios & descendentes in perpetuum, ad invicem substituit, atque tam primogenitum, omnes subsequentes gravavit ad restituendam lineam & Augustino alii filii tunc banniti, tribus portionibus hæreditariis, postquam ipsam Principis restituti essent, ac effecti ut ita quilibet ipsius testatoris filiorum, eorum respectivè filii & descendentes in perpetuum eorum haberent suæ hæreditatis successorem, tertia vel pro medietate, prout casus reintegratis dictorum bannitorum vel eorum mortuorum filii dabit, ordinata etiam inter dictos Augustinum Thomæ respectivè descendentes ordinata, quam inter Annibalis descendentes ordinata.

Obiit Augustinus absque filiis, & forsan banni, Thomas verò reintegratus fuit, unde Annibal paternæ hæreditatis dimidiam ei restituit, cessit deinde Annibal superstitibus Nicolao & Joanne Baptista, qui sine filiis morientes hæredes tuerunt Alexandrum & Ludovicum eorum proles seu consobrinos, qui bona per dictam lineam hæreditariam ut supra in eos obvenire fecerunt Comino tanquam libera; Eis verò decessit, superstitis ex Alexandro, Nicolao pariter hic præterens bona sic alienata spectare ad fideicommissum per dictum Nicolaum seniore institutum judicium instituit, atque duas favorabiles sententias reportavit, Unam in prima instituta Auditore Generali Bononiæ, Et alteram instituta ab A. C. Commissariæ causa appellata in Rota coram Taja, pro dictarum sententiarum revocatione & executione responsum fuit, unde decessit Comino causa in eadem Rota Albergato cum duobus confusis, assumptaque dispositione de tribus, An constaret de tribus validis & justis, qua revocanda.

In hoc statu ad semimortuæ causæ declarationem evocatus, Dicebam sententiarum nullam esse.

injustitiam pendere à puncto reciproca linearis, qua concurrente, sententia remanebant iusta, secus autem ea cessante, onus autem illam probandi incumbere auctori, cum pro exclusione stet regula, quam allegare sufficit, ut bene in his terminis Seraph. dec. 1023. num. 1. passim recepta.

Et quamvis illa expressè legeretur in illis verbis: Quos Annibalem, Thomam, & Augustinum heredes institutos, necnon filios & descendentes eorundem legitimos & naturales masculos adinvicem substituunt vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum; Dicebam tamen, quod cum plures heredes fuerint instituti, ideoque plures lineæ ab initio constitutæ, pluresque stipites considerati; Hinc proinde reciproca, exceptis primis hæredibus, intelligenda venit discretivè inter filios & descendentes cujuslibet lineæ seu stipitis inter se, non autem de linea ad lineam; Tunc enim reciproca inter plures collectivè nomine vocatos, operativa est quoad omnes, quando unus hæres ab initio est institutus, & sic omnium successivè vocatorum unus est stipes constitutus, cum tunc licet descendentes in plures lineas dividantur, in effectu tamen unica sit linea in plures ramos seu colonellos divisa juxta distinctionem text. in cap. 1. de duobus fratribus à Capiti. Investitu, ubi DD. de quibus in terminis emphyteuticis Altoprad. conf. 25. vol. 1. num. 14. & 15. ubi latè hanc distinctionem exornat. Et in præcis terminis fideicommissi Seraph. dicta decisione 1023. & Rota in Florentina fideicommissi 28. Junii 1638. coram Carillo inter suas decis. 105. pluries confirmata, & in Bononiens. fideicommissi de Malvetis 23. Martii 1661. coram Bevilacqua, in quibus ceteri cumulantur; Et de qua distinctione inter unum vel plures stipites ab initio constitutos habetur in Romana seu Vrberetana successionsis disc. 104. & in aliis frequenter, atque hic est casus, de quo pro canonizatione reciproca agitur apud Orsib. decis. 177. & in eadem Terracinen. 15. Maji 1648. coram Ghislerio decis. 183. par. 10. recent. quod scilicet stipes erat unicus.

Admitterem siquidem quod ad hujusmodi reciprocam linearem præcisè necessaria non sint illa tria requisita, quæ nostri maiores desiderabant, & de quibus in allegatis Terracinen. coram Ghislerio & Orsibono, cum hodiè receptum sit, etiam sine illis, ex solis conjecturis utpotè æquipollenter seu implicite eadem requisita continentibus, hanc reciprocam induci, quodque in dispositione ascendentis cum descendentibus leviores conjecturæ sufficiant quam in dispositione transversalis. Verùm proponebam non videri concurrere sufficientes conjecturas, quas urgentes, ac necessarias esse debere dicitur decisione 145. num. 6. par. 1. recent. ita ut sufficiat rem esse dubiam, ut pro talis reciproca exclusione respondendum sit, ut firmatur decisione 49. num. finali par. 9. recent.

Præterea ubi etiam dicta reciproca admitteretur, adhuc scribens pro reo convento ac possessore ex titulo emptionis, dicebam dictas sententias injustas videri, dum bona controversa distracta erant in causam dotium juxta notos terminos text. in Auth. res que C. commun. de legatis, nec non pro liberandis descendentibus testatoris à banno capitali, pro qua causa, ex eadem ratione verisimilis voluntatis testatoris, in qua juxta unam opinionem fundata est dispositio d. Auth. posse alienari bona fideicommissaria habetur apud Fusar. quest. 535. num. 5. Et in terminis alimentorum, distinguendo inter fideicommissum ascendentis & transversalis Seraph. dec. 925. nu. 2. Rot. in Romana fideicommissi seu Salviani 23.

Jun. 1653. coram Albergato, de qua causa infra disc. 163. ad materiam alienationis bonorum fideicommissi, & advertitur pluries sub tit. de feud. ad materiam Bullæ Baronum.

Proposita causa die 17. Januarii 1662. pro sententiarum iustitia & executione proditæ resolutio; Quatenus enim pertinet ad ultimum fundamentum alienationis ex causa dotium, vel expensarum pro liberatione à banno, admittenda fuit in utroque casu conclusio juris, quoties in terminis expensarum pro liberatione immineret grave periculum mortis vel mutilationis membrorum, sed negata fuit applicatio ad factum, eo quia respectu dotium, suppositum fuit constare de existentia bonorum liberorum, ex quibus indubitatum est illas esse prius detrahendas cum authentica prædictæ remedium sit subsidiarium; Respectu verò expensarum pro banno, dictum fuit non constare de carceratione, seu de imminente periculo mortis vel mutilationis membri, ut esse necessarium in decisione desuper edita firmatur ex eodem Fusar. d. quest. 535. num. 2. & sequen. ubi ceteri, unde propterea ista non erat questio juris, sed facti, de quo nil ad Advocatos in Curia pertinet.

Quovè ad fideicommissum, firmata dicta conclusione ut non sint necessaria tria requisita, sed quod sufficiat conjecturæ etiam leves, eo quia graves desiderantur in fideicommissio transversalis, in quibus terminis loquuntur allegatæ decisiones in Florentina fideicommissi coram Carillo, & in Bonon. fideicommissi de Malvetis coram Bevilacqua, judicatum fuit sufficientes concurrere conjecturas pro illo inducendo, eodem modo, quo de facili admittenda dicebantur in Rom. fideic. de Zepheris 8. Februarii 1647. coram Bichio, Bonon. fideicommissi de Guidotris 23. Januarii & 7. Junii 1649. coram Arguelles, quarum secunda est dec. 315. p. 10. recent. in Interamnen. bonorum 13. Junii 1657. Cerro, & in aliis; Atque respondendo ad regulam discretivè, de qua apud Seraph. d. decis. 1023. & decis. 145. par. 1. recent. dicitur illam procedere in fideicommissio descendivo, secus autem reciproco lineari, allegando in id Peregr. conf. 64. num. 15. lib. 5. & auctoritatem Rota in Aesina fideicommissi 18. Martii 1648. coram Celso inter suas decis. 33.

Conjectura verò potissima, ex qua Rota credit adesse reciprocam linearem, deducta fuit, ex eo quod testator prius reciprocam discretivam in qualibet linea ordinaverat, cum expressa mentione portionis ad quamlibet lineam spectantis, ibi, Ita quod quilibet ipsorum filiorum & heredum institutorum descendentiumque ab eo habeat & consequatur tertiam partem hereditatis &c. deinde verò aliam reciprocam inter omnes indeterminate, & absque aliqua portionis mentione ordinavit in illis verbis, ibi, quos Annibalem, Thomam, & Augustinum, omnes sic ut supra institutos respectivè in casu & casibus prædictis, nec non filios & descendentes eorundem adinvicem substituunt vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum; Ex hoc enim discretivo modo loquendi apertam dicitur in decisione desumi voluntatem ordinandi reciprocam, & quod quemadmodum primos institutos adinvicem substituere voluit, idem quoque facere voluerit inter eorundem descendentes, ita illa clausula adinvicem in sine apposita, relationem dicat ad omnes superius nominatos.

Ego licet pro succumbente scribens, non potui resolutionem damnare de improbabilitate positiva, Tum quia causa non erat nova & integra, sed jam sopita per tres conformes, pro quibus infirmendis, non quilibet levis ac dubia injustitia sufficere vide-

LUCA
e
mentis
at
VI
9

